

LUCA
SCHOOL
OF
ARTS

Toekomstdenken verankeren in Beleidsontwikkeling Hoger Onderwijs

Een praktijkvoorbeeld uit het hoger kunstonderwijs

Bekendmakingsevent Systeembrede Analyse 23-24: Curriculumontwikkeling & Future-proof Curricula – 11 Oktober 2024

Systembrede Analyse – Bijdrage LUCA - Erasmus+ Project FAST45

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Wat is het?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Hoe werk je eraan?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Casus LUCA

Erasmus+ Knowledge Alliance (2021-2023)

7 Higher Arts Education Institutions
3 Business Partners
2 European Network Organisations

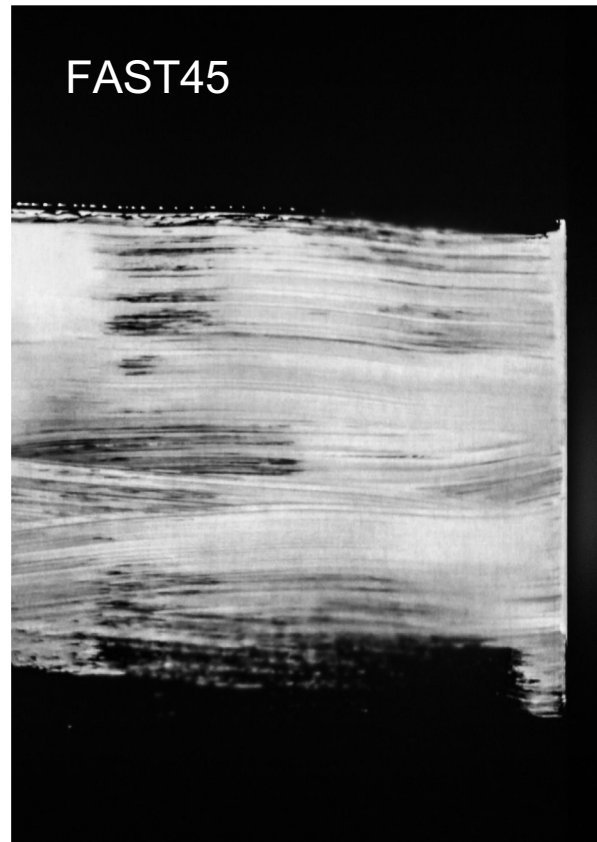
FAST45 – Futures Art School Trends 2045

Een exploratie van toekomstdenken in hoger kunstonderwijs

- Ontwikkelen van een methodiek Futures Art School Labs
- Ontwerpen van vier toekomstscenarios voor hoger kunstonderwijs
- Opmaken van en debateren over aanbevelingen voor beleidsmakers
- Ontwerpen van een leerplatform Futures Thinking in hoger kunstonderwijs

Toekomstonderzoek (futures studies, futures thinking, futures)

Is niet gelijk aan: Utopianism / Science Fiction / Fantasy / Speculative Fiction / Speculative Design

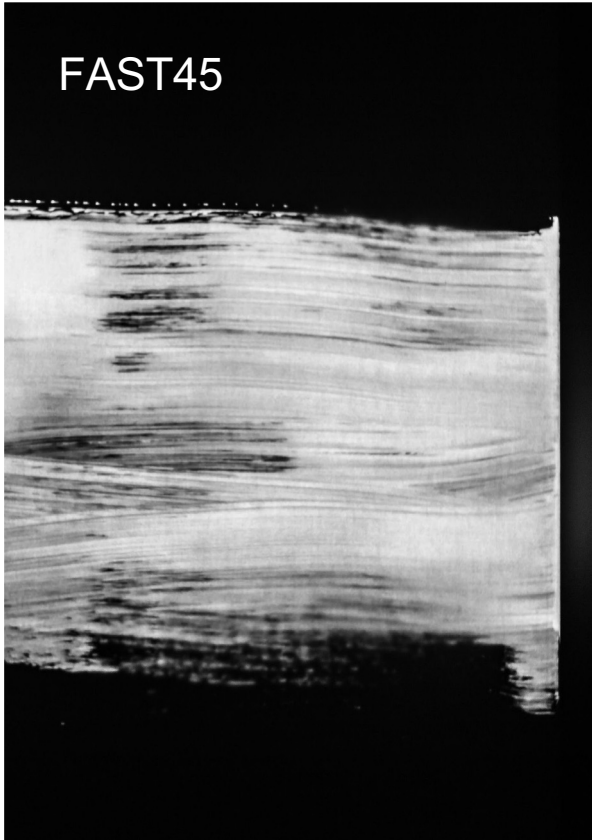

In 2045, zal de wereld er helemaal anders uitzien.

Centrale vraag: Hoe werken we nu aan het hoger kunstonderwijs van morgen?

Belangrijke assumptie: We kunnen de toekomst niet voorspellen maar wel vormgeven.

FAST45

Centrale vraag

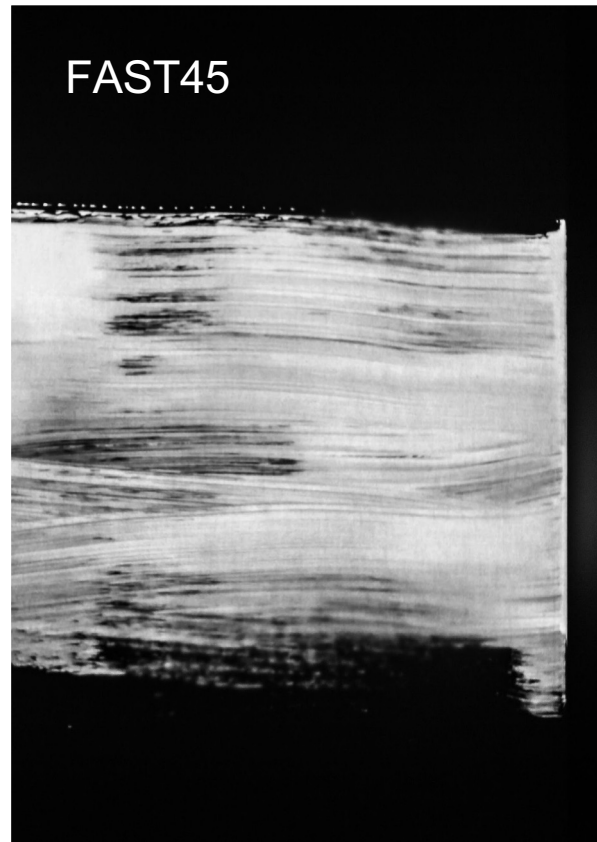
Hoe werken we nu aan het hoger kunstonderwijs van morgen?

Deelvraag 1

Hoe kunnen we de toekomst bespreken en omgaan met de onzekerheid omtrent die toekomst?

Deelvraag 2

Welke kennis, structuren, of beleid hebben we nodig om aan een toekomstbestendig hoger kunstonderwijs te bouwen?

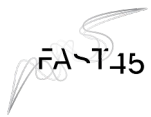

Waarom 2045?

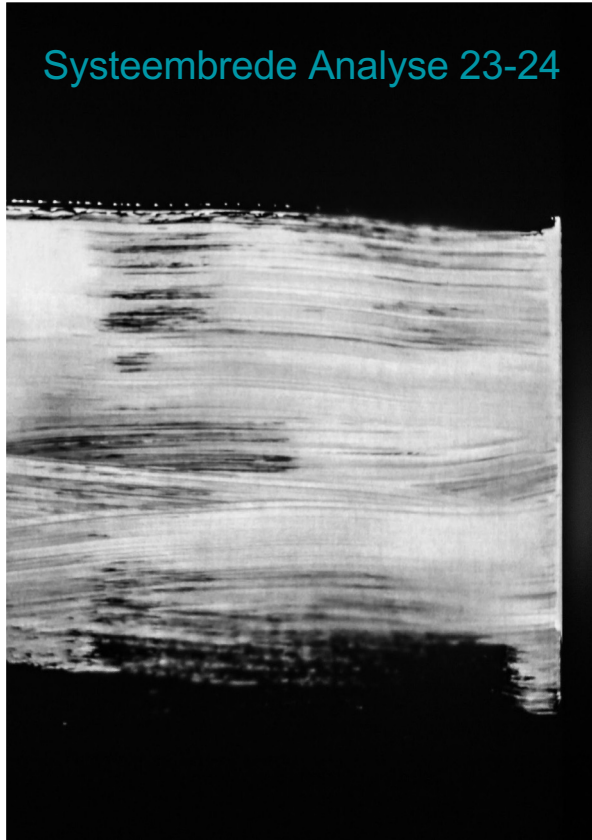
- Student geboren in 2021 studeert af in 2045
- Vier beleidsvisies verder > wat is de inhoud?
- Singulariteit als technologisch fenomeen

Een hypothetische toekomstvisie die voorspelt dat niet-biologische intelligentie (artificiële intelligentie) zichzelf zal verbeteren en daardoor meer invloed krijgt op de richting waarin de maatschappij zich beweegt. Het is een toekomstig breekpunt waar de technologische vooruitgang zo snel gaat dat mensen met hun eigen natuurlijke intelligentie de resulterende maatschappij niet meer kunnen begrijpen.

Kurzweil, R. (2005). *Singularity is near. When human transcend biology. (2nd edition)*

Systeembrede Analyse 23-24

Curriculumontwikkeling & futureproof curricula

Review en implementatie model (ADDIE model)

ADDIE - model

Analysis - Analyse van het probleem
Design - Ontwerp van een oplossing
Development - Ontwikkeling van de oplossing
Implementation - Implementatie van de oplossing in de praktijk
Evaluation - Evaluatie van de geïmplementeerde oplossing

- LUCA casus binnen de 2de fase (Design)
- Hoe ontwerp je onderwijsbeleid vanuit het perspectief van toekomstdenken?

Systeembrede Analyse – Bijdrage LUCA - Erasmus+ Project FAST45

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Wat is het?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Hoe werk je eraan?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Casus LUCA

Wat is onze toekomst?

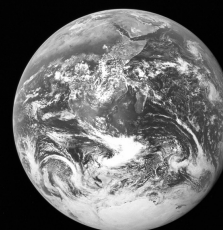
Heden

Toekomst

Heden

Toekomst

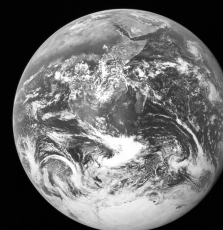
Heden

Toekomst

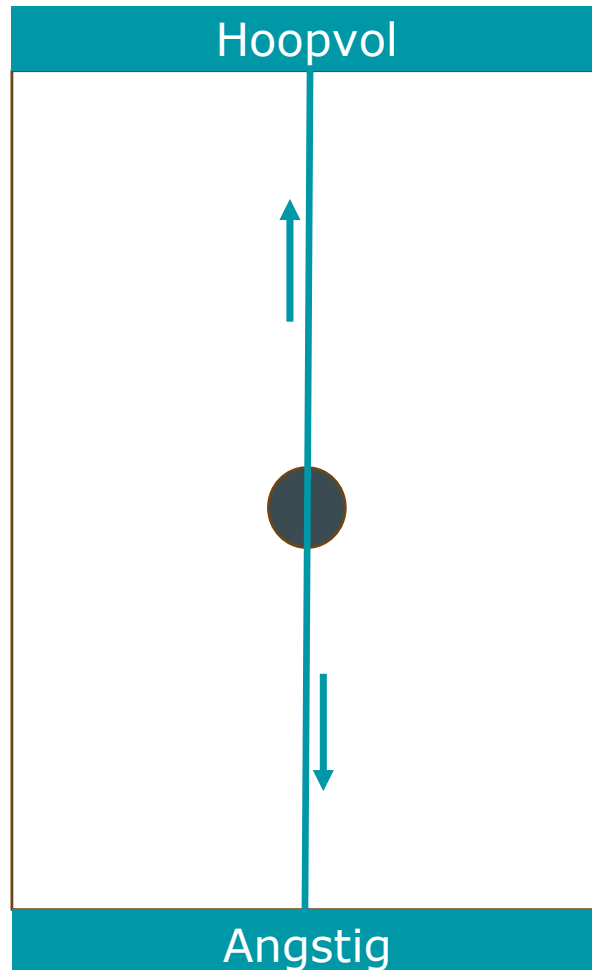

Heden

Toekomst

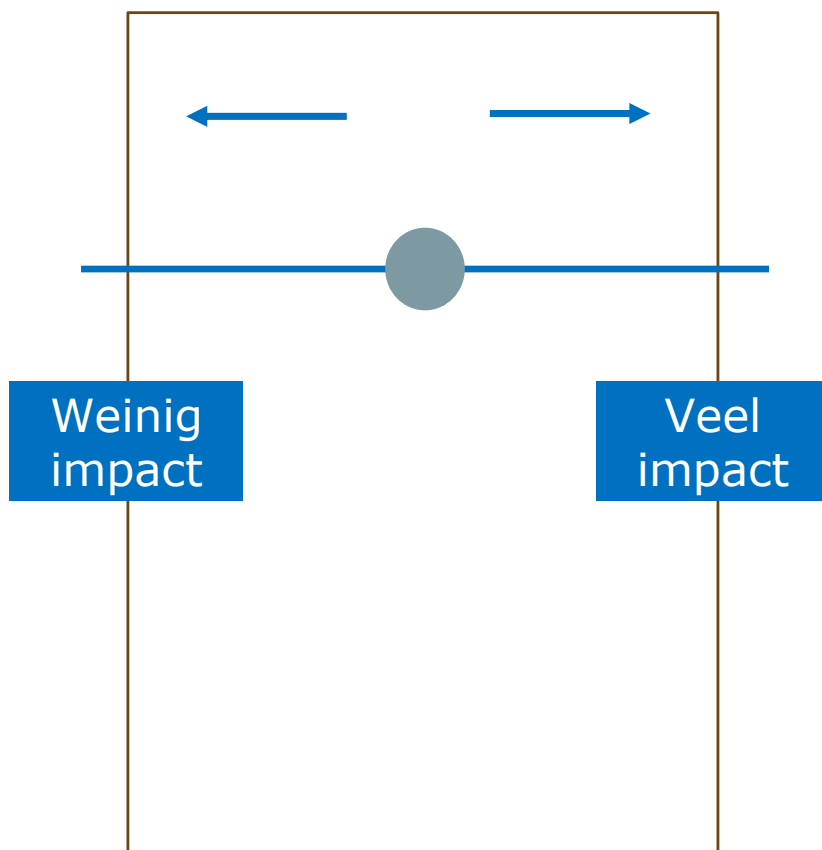

2024 > 2045

Hoe kijk je naar de toekomst?

Ben je over het algemeen hoopvol als je naar de toekomst kijkt, of ben je toch eerder angstig of bang?

Waar zet je jezelf op deze lijn?

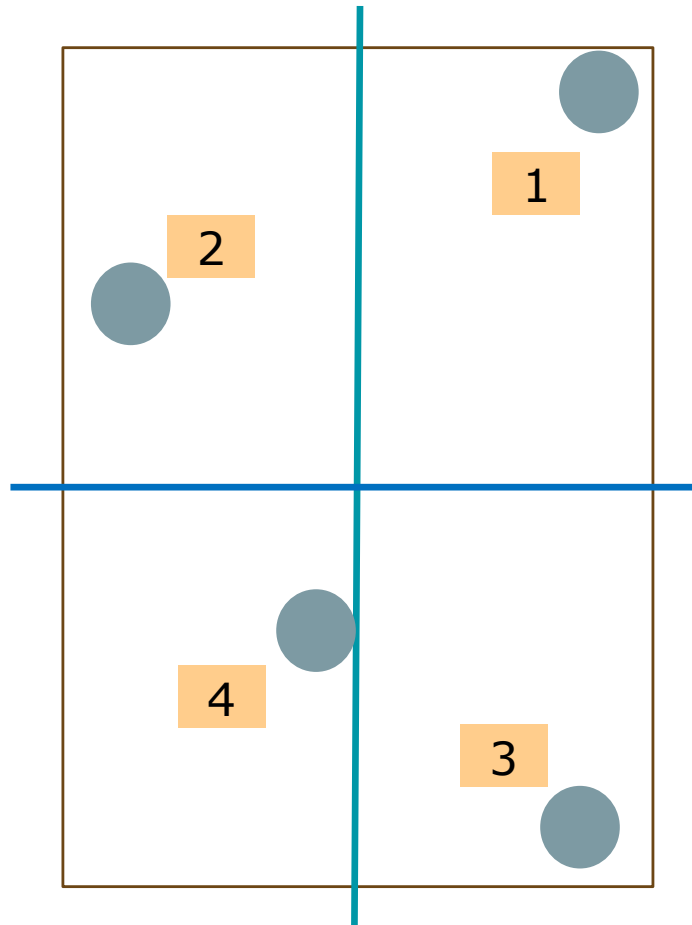

2024 > 2045

Welke impact heb je als persoon op de toekomst?

Heb je over het algemeen het idee dat je als persoon veel impact hebt, of vind je dat je weinig impact hebt als persoon?

Waar zet je jezelf op deze lijn?

2024 > 2045

1. Hoopvol – veel impact

2. Hoopvol – weinig impact

3. Angstig – veel impact

4. Angstig – weinig impact

2024 > 2045

Wat is onze toekomst?

1. Hoopvol – veel impact
2. Hoopvol – weinig impact
3. Angstig – veel impact
4. Angstig – weinig impact

Toekomstbestendig [?] onderwijsbeleid

Opmerking 1: Onderwijsbeleid is per definitie toekomstbestendig (want gericht op een toekomst)

Opmerking 2: Toekomstbestendig zijn is niet mogelijk (want toekomst is onzeker en veevuldig)

Open deur? Ja maar!

Stel dat je iemand een vraag kan stellen omtrent het realiseren van toekomstbestendig onderwijsbeleid.
Welke vraag zou je stellen?

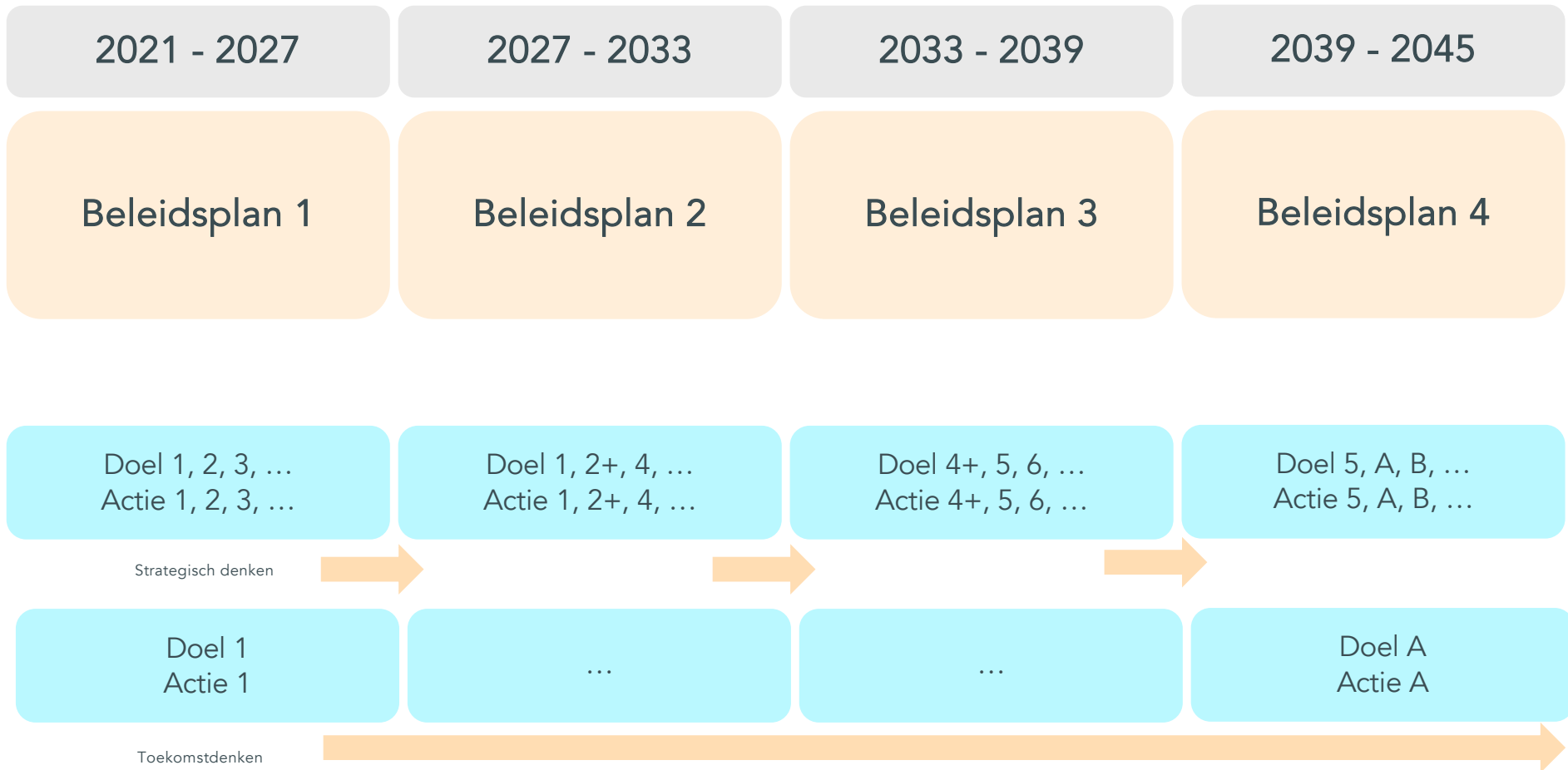
Toekomstbestendig onderwijsbeleid

Een vraag gelinkt aan inhoud, vorm of context	Een vraag gelinkt aan de toekomst	<i>Werken we in 2045 nog met opleidingsprofielen / curricula die voor groepen studenten gelijk of eenvormig zijn? Is er in 2045 nog voldoende financiering voor de opleidingen die wij als HO willen aanbieden?</i>
	Een vraag gelinkt aan het heden	<i>Wat zijn criteria om een onderwijsbeleid al dan niet toekomstbestendig te noemen? Welke stappen kan ik zetten om tot een toekomstbestendig onderwijsbeleid te komen?</i>
Een vraag gelinkt aan interne of externe factoren	Een vraag gelinkt aan het verleden	<i>Welke waarden of beleidsprincipes uit het verleden willen we zeker meenemen naar de toekomst? Wat is de impact van beleidsbeslissingen uit het verleden die niet meer representatief zijn in een toekomstperspectief?</i>
	Een vraag gelinkt aan een proces van verandering	<i>Wat kan ik als beleidsmaker in 2024 doen om mijn onderwijsbeleid af te stemmen op een snel veranderende omgeving? Waar in kan ik de volgende jaren best prioritair investeren om voorbereid te zijn op onderwijs in/van/voor de toekomst?</i>

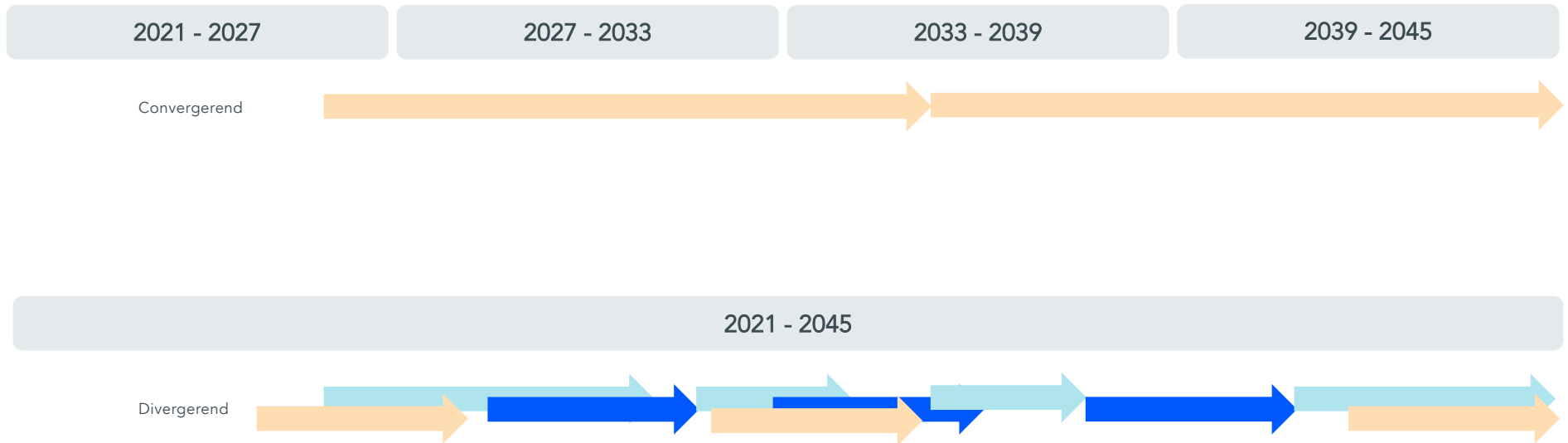
Open deur? Ja maar #1

Van strategisch denken in duidelijke en gelijkblijvende cycli naar toekomstdenken als in een continuum

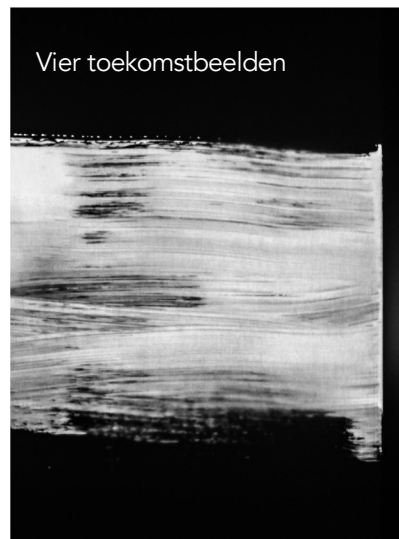
Open deur? Ja maar #2

Van convergerend denken op middellange termijn naar divergerend denken op lange termijn

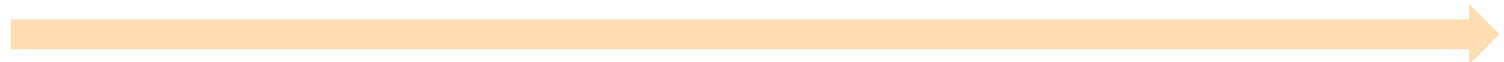
Open deur? Ja maar #3

Van wat we willen naar wat we (misschien) niet willen

1. Omwille van extreme weeromstandigheden kunnen mensen vier maanden per jaar in de open lucht komen.
2. Bijna alle sociale interactie vindt plaats in een digitale ruimte.
3. Met behulp van een chipimplantaat in hun brein kan een student in enkele seconden de inhoud van een cursus kennen/verwerken.
4. Generatieve en immersieve technologieën hebben hoger onderwijs volledig veranderd overbodig gemaakt.

Wat we willen

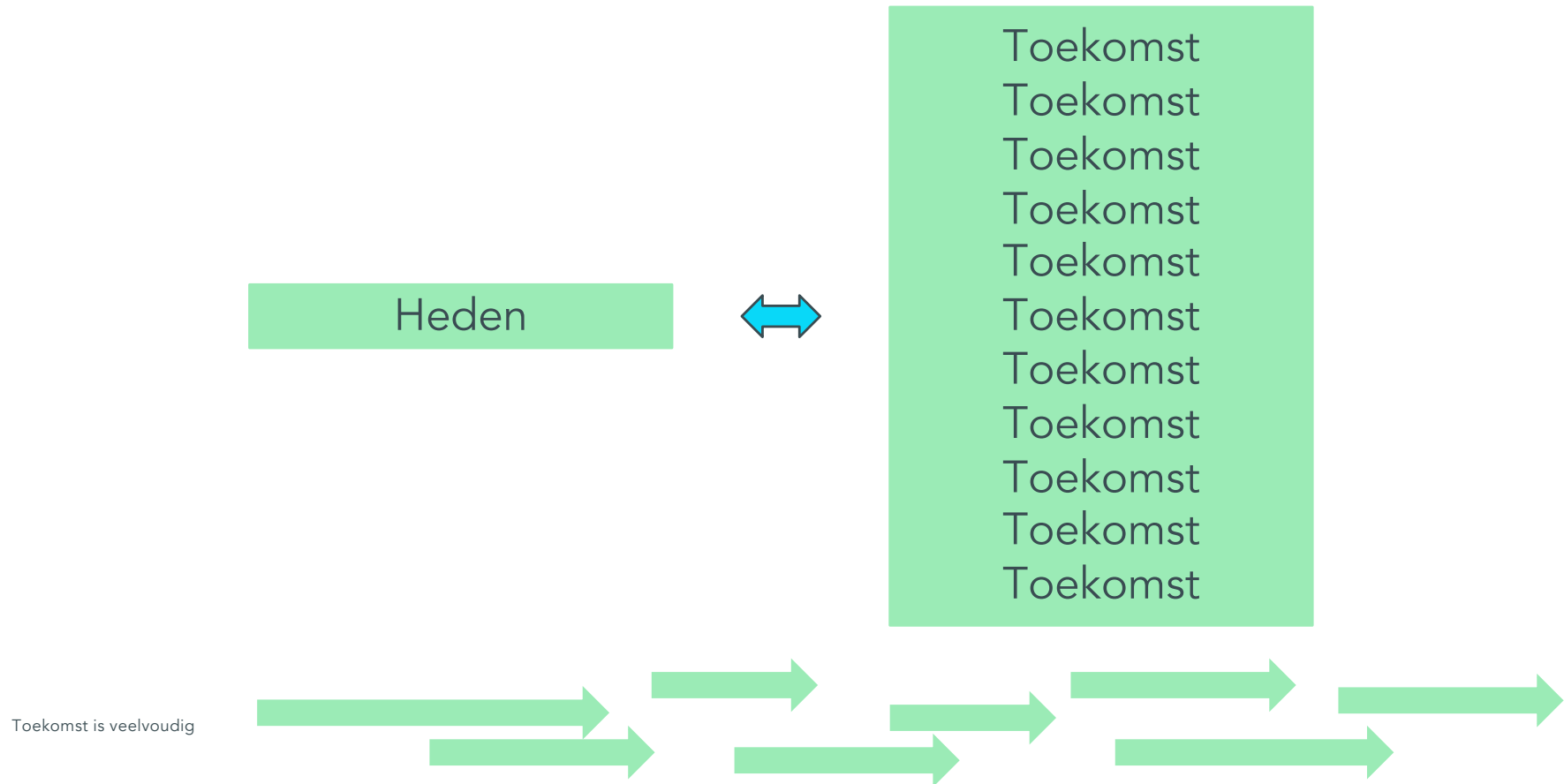

Wat we (misschien) niet willen

Open deur? Ja maar #4

Van een eenduidig (?) heden naar een veelvoudige toekomst

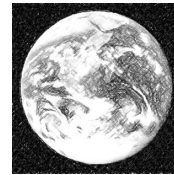
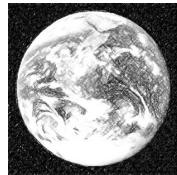

Toekomstbestendig onderwijsbeleid

Een toekomstbestendig onderwijsbeleid verwijst naar een kader en programma dat is ontworpen om het onderwijs duurzaam te maken en veerkrachtig te laten inspelen op toekomstige uitdagingen, ontwikkelingen en behoeften van de maatschappij en de wereld.

De kern van dit onderwijsbeleid is ervoor te zorgen dat het onderwijs relevant, inclusief en wendbaar blijft, in het bijzonder in het licht van snelle technologische, economische, ecologische en sociale veranderingen.

Een toekomstbestendig onderwijsbeleid zorgt er voor dat onderwijsinstellingen in staat zijn om met complexiteit om te gaan, innovatie te omarmen en zich te richten op duurzame ontwikkeling van levende wezens en niet-levende materie in een ecologisch, sociaal, cultureel of economisch perspectief.

Toekomstbestendig onderwijsbeleid

Cross-disciplinaire samenwerking	Toekomstig onderwijsbeleid doorbreekt de grenzen tussen disciplines en stimuleert samenwerking tussen verschillende vakgebieden (multidisciplinair, interdisciplinair, en transdisciplinair), zodat studenten meer geïntegreerde en innovatieve oplossingen kunnen bedenken voor complexe vraagstukken.
Digitale en technologische integratie	Toekomstigbestendig onderwijsbeleid is voorbereid op een toenemende hybridisering van mens en technologie (phygital). Dat omvat niet alleen een adaptatie aan generatieve en immersieve technologieën of omgevingen, maar ook het kritisch leren omgaan met ethische implicaties.
Duurzaamheid en ecologische verantwoordelijkheid	Toekomstbestendig onderwijsbeleid integreert bewustzijn over klimaatverandering en ecologische duurzaamheid. Het onderwijs moet mensen voorbereiden op ecologisch verantwoorde keuzes en bijdragen aan een circulaire economie en een duurzame samenleving.
Flexibiliteit en aanpassingsvermogen	Toekomstig onderwijsbeleid is flexibel genoeg om zich aan te passen aan onvoorziene omstandigheden. Hybride leeromgevingen, digitale leermiddelen en aanpassingsstrategieën spelen hierbij een belangrijke rol.
Inclusiviteit en diversiteit	Toekomstbestendig onderwijsbeleid houdt rekening met diverse leerbehoeften, achtergronden en omstandigheden van mensen. Het bevordert gelijke kansen en sociale rechtvaardigheid in de leeromgeving, wat cruciaal is in een steeds meer geglobaliseerde en gepolariseerde wereld.
Levenslang leren	Toekomstbestendig onderwijsbeleid stimuleert een werkomgeving waarin mensen continu kunnen leren en zich aanpassen aan nieuwe omstandigheden, vaardigheden en technologieën. Dit sluit aan bij het concept van een <i>leer-ecosysteem</i> waarin formeel, informeel en niet-formeel leren worden geïntegreerd.

Systeembrede Analyse – Bijdrage LUCA - Erasmus+ Project FAST45

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Wat is het?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Hoe werk je eraan?

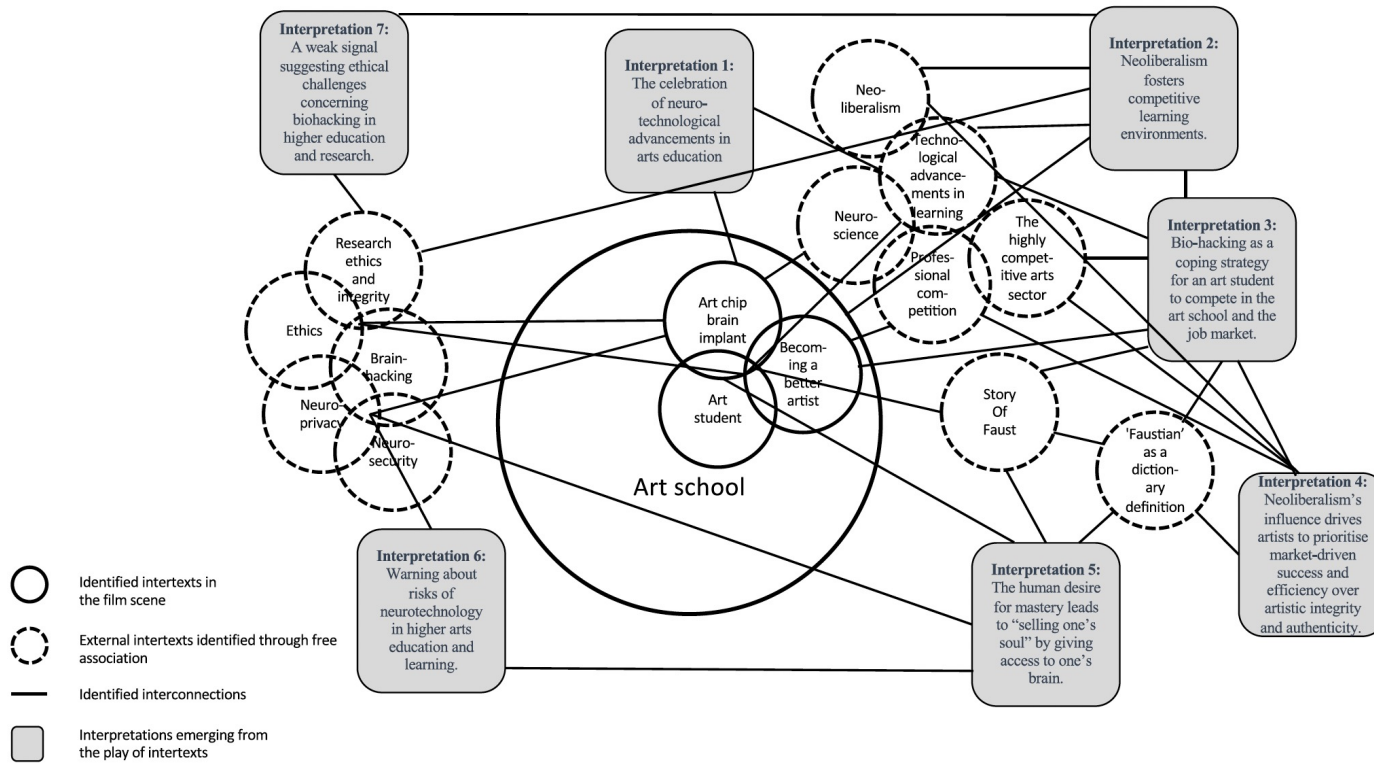
Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Casus LUCA

A Futures Method
Futures Jump

Kortfilm What's next?

Exploratie van intertekstualiteit - van interpretatie naar beleidsvorbereiding

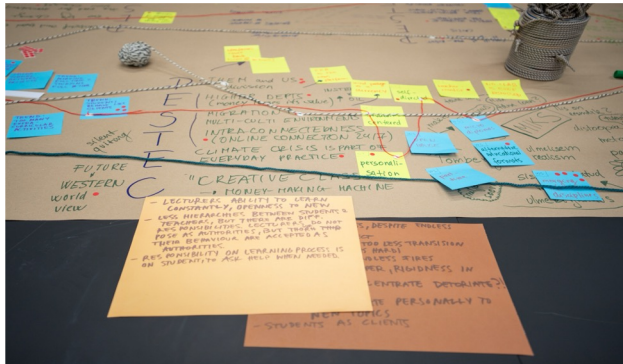

A Futures Method

Horizon Scan / PESTEC / Futures Images

Art School Futures Labs

Futures Art School Labs

Een workshop format waarin artistieke praktijken worden gebruikt om toekomstbeelden voor (hoger) (kunst)onderwijs te ontwikkelen.

Van Horizon Scan [PESTEC] naar Futures Images

Enkele thema's die aan bod kwamen:

- Wat zijn nieuwe artistieke ideeën en praktijken?
- Hoe zijn die verbonden met nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij/wereld?
- Welke belangrijke veranderingen verwacht je in culturele, artistieke, of creatieve ecosystemen?
- Hoe kan je binair denken in hoger kunstonderwijs deconstrueren?
- Wat is de rol van hoger kunstonderwijs in de samenleving van de 21ste eeuw?

Horizon Scan [PESTEC]

Political / Economical / Social / Technological / Environmental / Cultural
 Mega-trends / Trends / Weak Signals / Black Swans

<https://learningplatform.fast45.eu>

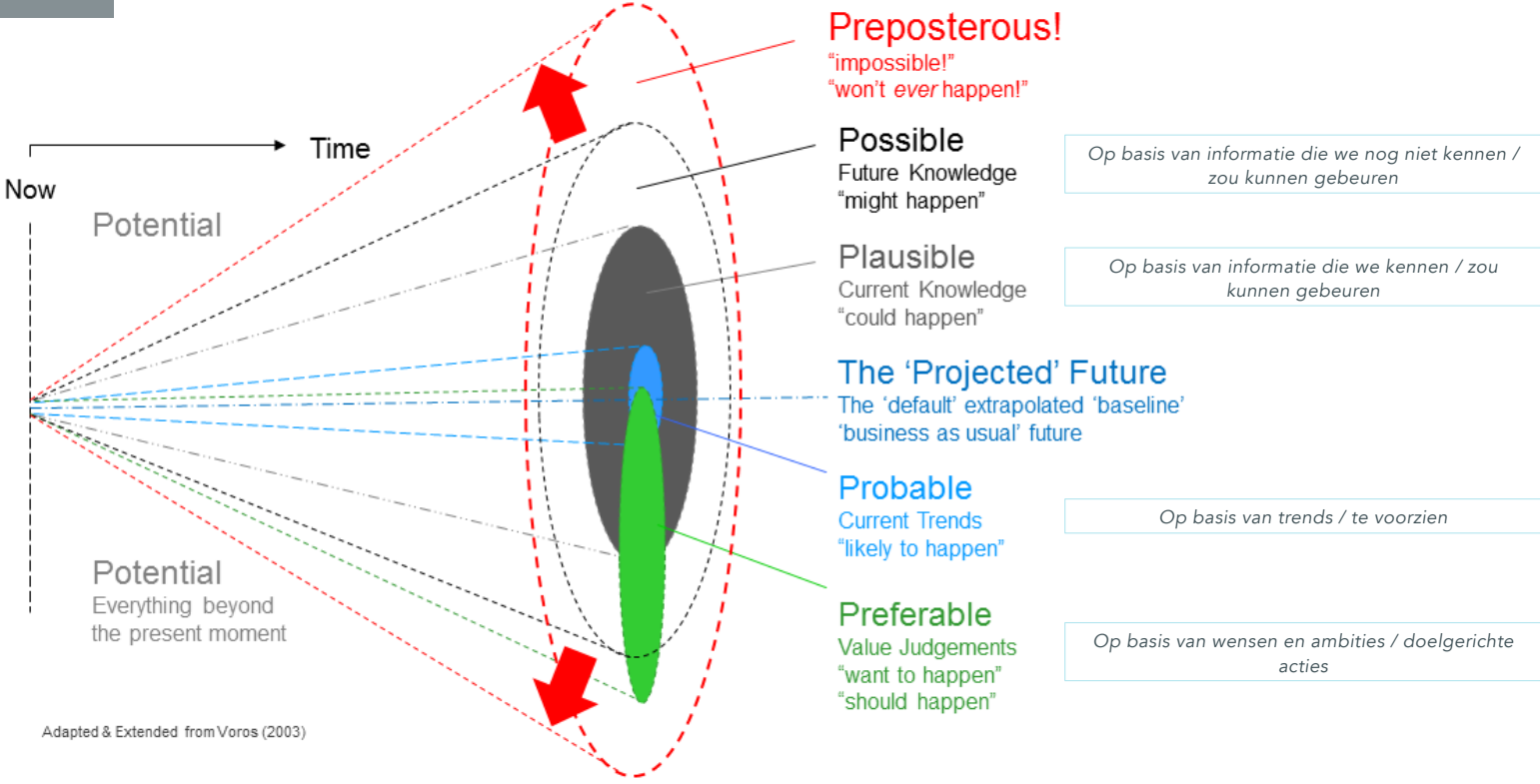
A Futures Method
Futures Cone

Art School Futures Scenarios

What's next?

Futures cone

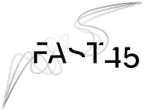

Op basis van informatie die we nog niet kennen / zou kunnen gebeuren

Op basis van informatie die we kennen / zou kunnen gebeuren

Op basis van trends / te voorzien

Op basis van wensen en ambities / doelgerichte acties

The Voroscope by Joseph Voros (2003)

The future is plural

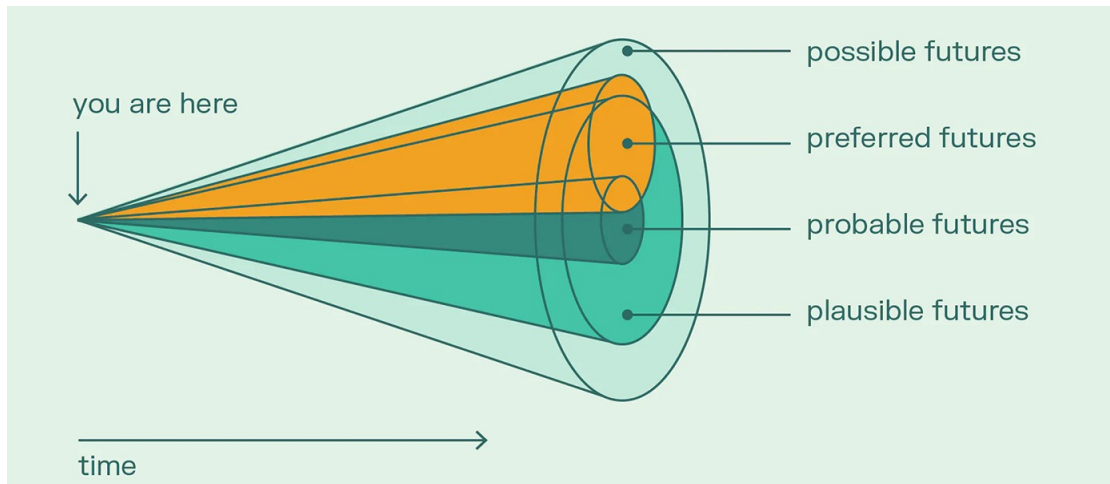
Systeembrede Analyse – Bijdrage LUCA - Erasmus+ Project FAST45

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Wat is het?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Hoe werk je eraan?

Toekomstbestendig Onderwijsbeleid – Casus LUCA

Beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend werk als een cyclisch proces gebaseerd op toekomstdenken

Op basis van informatie die we nog niet kennen / zou kunnen gebeuren

Op basis van wensen en ambities / doelgerichte acties

Op basis van trends / te voorzien

Op basis van informatie die we kennen / zou kunnen gebeuren

LUCA gebruikt het concept van de futures cone om de tijdshorizon en de beleidsrichting te expliciteren.

LUCA beleidsplan 2023-2027 beschrijft voor het jaar 2027 een 'preferred future'. Het stelt een gewenst toekomstbeeld voorop, dat voldoet aan de wensen en ambities van de instelling en haar stakeholders, maar dat zich niet zal realiseren zonder doelgerichte acties. Het beleidsplan omvat 8 strategische doelstellingen die dit gewenste toekomstbeeld articuleren.

Om op een gesteld punt (in casu 2027) tot een preferred future te komen, is het nodig om op kortere termijn concrete stappen te zetten zodat de projected future (die zich zou voltrekken zonder ingrepen) om te buigen naar een probable future, binnen het gekozen toekomstbeeld. *Opleidingen, onderzoekseenheden en diensten worden gevraagd om meerjarenactieplannen op te stellen waarin – in de mate van het mogelijke - aspecten van toekomstdenken worden geïntegreerd.*

In 2045 zal LUCA het derde zevenjarenbeleidsplan na het huidige doorlopen, zullen er na de huidige nog drie instellingsreviews geweest zijn, en zullen kinderen die vandaag geboren worden hun diploma hoger onderwijs halen. Het is de ambitie van LUCA om een eigen beleid te ontwikkelen binnen een onderbouwd langetermijnperspectief.

LUCA
SCHOOL
OF
ARTS

Toekomstbestendig onderwijsbeleid is
hoopvol, heeft veel impact en veronderstelt
matroesjkadenken.

contact details

Koenraad Hinnekint koenraad.hinnekind@luca-arts.be

Patricia Poelmans patricia.poelmans@luca-arts.be

<https://learningplatform.fast45.eu>

